

12.05.2021
KSL/99/03.05.02/2021

kirjaamo@ym.fi

Viite: VN/10321/2021

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖKSEKSI HELMI- ELINYMPÄRISTÖOHJELMASTA

Ympäristöministeriö asetti 21.1.2020 hankkeen Helmi-elinympäristöohjelman valmistelemiseksi vuoteen 2030 saakka. Helmi-ohjelman tavoitteena on vahvistaa Suomen luonnon monimuotoisuutta ja parantaa elinympäristöjen tilaa muun muassa suojelemalla ja ennallistamalla soita, kunnostamalla ja hoitamalla lintuvesiä, perinnebiotooppeja ja metsäisiä elinympäristöjä sekä kunnostamalla pienvesi- ja rantaluontoa.

Suojelutoimista ja muista monimuotoisuutta edistävästä toimenpiteistä huolimatta Suomen luonnon tila on vakavasti heikentynyt ihmistoiminnan takia. Lähes puolet Suomen luontotyypeistä ja 12 % lajeista on uhanalaisia. Etelä-Suomessa varsinkin uhanalaisten elinympäristöjen osuus (59 %) on selvästi suurempi kuin Pohjois-Suomessa. Alueellisesti tarkasteltu esim. soidenojitusaste on Keski-Suomen maakunnassa yli 75 % ja osissa maakuntaa yli 85 %. Hydrologisina kokonaisuuksina tarkasteltuna soiden tilanne on vielä huonompi.

Soiden ja metsien tilan parantamiseksi tarvitaan sekä suojele- että ennallistamis- ja hoitotoimia. Keski-Suomen lainvoimaisessa maakuntakaavassa on noin 6 000 ha luonnonsuojeluvarauksia (SL), jotka eivät kuulu valtakunnallisiin suojeleohjelmiin tai Naturaan. Valtaosa kohteista on soita (5 700 ha). Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että nämä tarkkoihin maastotutkimuksiin ja priorisointiin perustuvat maakuntakaavan SL-alueet ovat mukana Helmi-ohjelman toteutuksessa. Kaavakohteiden maanomistajaneuvottelut ja vapaaehtoinen toteuttaminen saatiin yhteistyössä Ely-keskuksen kanssa hyvin liikkeelle vuoden 2020 aikana. Kaavan SL-soissa on mukana kohteita, joihin sisältyy hydrologisen kokonaisuuden kannalta merkittäviä ojitettuja osalualueita. Kohteiden toteuttamiseen tulisi kytkeä Helmi-ohjelman mukainen ennallistaminen.

Liiton mielestä suojelualueiden ja -varausten ulkopuolella olisi kiireisintä kohdistaa ennallistamis- ja hoitotoimia luonnontilaisen kaltaisten soiden reuna-alueiden vanhojen metsäojitusten ja kunnostusojitusten aiheuttamaan soiden kuivumiseen. Alueet

KESKI-SUOMEN LIITTO · LUTAKONAUKIO 7, 40100 JYVÄSKYLÄ · KESKISUOMI.FI

ovat usein merkittäviä korpi- ja rämealueita, jotka ovat merkittäviä sekä suo- että metsäluonnon kannalta.

Helmi- ja Metso-ohjelmien yhteensovittaminen on hyvä lähtökohta. Myönteisen Metso-brändin käyttäminen vuoden 2025 jälkeenkin edesauttaa positiivista suhtautumista metsien luontoarvojen edistämiseen ja turvaamiseen. Toisaalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti on selvä tarve entisestään tehostaa metsien suojele- ja hoitotoimia ja niiden kohdentumista.

Keski-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista. Kaikessa toiminnassa tulee ilmastonmuutoksen lisäksi ottaa huomioon myös luonnon monimuotoisuus. Keski-Suomen liitto osallistuu mielellään alueelliseen Helmi-yhteistyöhön. Liitolla on hyvä maakunnan tuntemus ja alueidenkäytön suunnittelun kautta on kertynyt tietoa, jota voidaan hyödyntää mm. tulevien Helmi-alueiden valinnassa.

Lausunnon on valmistellut, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

